

LEDARE

Ledare: Floridas dag

PUBLICERAD 2008-01-29

UTVALD LÄSNING I DIN MEJLBOX

Skaffa nyhetsbrev

DN:s chefredaktör Peter Wolodarski väljer ut veckans mest läsvärda artiklar.

Det var här Rudy Giuliani – ”USA:s borgmästare” 11 september 2001 – skulle vinna. Södra Florida har många pensionärer från New York och New Jersey. Med god ekonomi har hotet från jihadismen varit en central fråga för delstatens republikaner.

Men väl framme vid primärvalet i Florida är Rudy Giuliani så gott som utan chans. Han kom för sent till kriget. Sanningen är dock att Giuliani försökte vinna stöd långt tidigare. Hans annonskampanjer misslyckades. Därför gjorde han dygd av nödvändigheten, markerade ointresse för de sex första primärvalen och satte allt på ett kort i Florida. Syftet var att med en seger här få en kraftig skjuts in i ”Super Tuesday”, den 5 februari.

Giulianis öde belyser ett grundläggande dilemma inför presidentval i USA. Man måste först säkra partiet innan man får en chans att vinna väljarkåren som helhet. Giuliani är alldeles för liberal i frågor om abort, familj, homosexuellas giftesrätt och vapenlagar för att få stöd av en majoritet i republikanska primärval. Hans passivitet har samtidigt gett John McCain möjlighet att etablera sig som kandidat för de moderat sinnade i politikens centrum. I säkerhetsfrågorna är McCain lika stark som Giuliani.

Men även John McCain är utsatt för dilemmat parti/väljarkår. McCain är den särklassigt starkaste kandidat som republikanerna kan nominera för presidentvalet i november. På motsvarande sätt är Barack Obama – med sin appell till samarbete och ett nytt tilltal i politiken – den demokrat som har störst möjligheter att vinna mittenväljarna.

Problemet för både John McCain och Barack Obama är att partiaktivisterna inte vill bryta upp från stereotypa föreställningar och det invanda ”vi mot dom”. McCain och Obama är ytterst valbara, men de har svårt att bli nominerade av sina partier.

Bill och Hillary Clinton, som kandiderar som ett par, behärskar den traditionella demokratiska partiapparaten. Det som ger sådan attraktion hos Obama i vida väljarled, särskilt ungdomar – hans öppenhet, hans brist på stereotypa fiendebilder, hans vilja att lyssna och att lämna en gången tid bakom sig – är exakt vad apparatens koalitioner inte gillar. Paret Clinton har tagit av

handskarna för länge sedan. Det gäller att slå sönder Obamas anseende hos de egna partiaktivisterna. Mycket tyder på att Clintons lyckas.

Hoppet, för oss som gillar Obama, är att tillräckligt många demokrater i en delstat som Kalifornien reagerar på paret Clintons kampanjmetoder. Barack Obama undvek med ett nödrop att få en pyrrhusseger i South Carolina, genom att inte endast vinna stort bland de svarta utan därtill klara sig hyggligt bland de vita. I Florida fördelas inga delegater för demokraterna, ett straff för att valet förlades tidigare än vad det nationella partiet bestämt.

På den republikanska sidan står nu slutstriden mellan John McCain och Mitt Romney. Den opportunistiske Romney har sökt göra sig till de republikanska kärnväljarnas drömkandidat, genom att förena de tre benen: värdekonserveratism, "America first" i säkerhetspolitiken och skattesänkningar för ekonomin. John McCain belastas framför allt av att han sökte forma en balanserad invandringspolitik tillsammans med Ted Kennedy; den illegala invandringen är en het fråga i USA, inte minst i ett Florida där spanskan nu utmanar engelskan. McCain röstade också emot George W Bushs skattesänkningar, så länge de inte förenades med besparingar. Han har aktivt engagerat sig i klimatfrågan, ännu ett uttryck för en föga ortodox republikan.

Där McCain tidigare vunnit, har primärvalen varit öppna. Även "independents" har kunnat delta. I Florida är primärvalet slutet; endast registrerade republikaner får rösta. Det försvårar för en gränsöverskridande kandidat som John McCain, som dock i söndags fick stöd av Floridas populära guvernör Charlie Christ. Jag skulle inte bli förvånad om Mitt Romney vinner i dagens primärval i Florida, också genom att ekonomin – som är det fält där han har genuin erfarenhet – har tagit över som huvudfråga.

Skulle John McCain vinna i Florida får han ett försteg som nog blir ointagligt. Han leder redan stort i opinionsmätningarna i New York (!) och i Kalifornien – två jättestater som röstar den 5 februari.

Det politiska intresset i USA är nu starkt, något som syns i rekordstort deltagande i primärvalen. För första gången sedan 1952 finns ingen sittande president eller vicepresident på valseدلarna. Fältet är öppet, förhoppningarna stora. Amerikaner i gemen är oerhört trötta på ett Washington där partierna stängas i bitterhet men inga beslut kommer fram i nationens framtidsfrågor.

Detta är ett skäl till att Hillary Clinton skulle ha utomordentligt svårt att bli vald i november. I varje val sedan 1980 har det funnits en Bush eller Clinton på valsedeln i presidentval. Det är föga sannolikt att en majoritet vill fortsätta så i ytterligare åtta år.

Hillary Clinton mot Mitt Romney är exakt den nominering som skulle få en mittenkandidat att träda fram ur kulisserna. Hans namn är Michael Bloomberg.

TEXT

Hans Bergström

